

MASYARAKAT MAJMUK DI TANAH MELAYU DAN USAHA KE ARAH MEMUPUK KERJASAMA ANTARA KAUM, 1946-1957

Ho Hui Ling

Abstract

The Malayan society was a multi-racial community with different backgrounds, cultures, languages, religions and beliefs. These differences became more obvious when they were segregated by occupations, settlements and education. These circumstances had influenced the plural society and racial relationships in Malaya during the British administration. Unhealthy racial tension started to emerge during the Japanese Occupation. After the end of World War II, ethnic conflicts increased with several issues in relation to citizenship to the non-Malays and their domination in economic sectors. Ethnic relations also influenced by education issue, Chinese involvement in communist movement and various counter communist insurgency measures including Resettlement Scheme and Manpower Regulation and the establishment of People's Republic of China further heightened the Sino-Malay hostility. Leaders of the communities attempted in various ways to bring about greater integration among the several disparate ethnic groups into a stable society in Malaya. Such as, the suggestion to admit the non-Malays into UMNO, the establishment of Communities Liaison Committee and the founding of several political parties including, IMP, Parti Negara, MCA and ultimately the Alliance Party.

Pengenalan

Masyarakat Tanah Melayu terdiri daripada penduduk berbilang kaum. Tiga kaum utama ialah orang Melayu, Cina dan India. Mereka hidup berkelompok dalam kalangan komuniti masing-masing dengan pegangan agama, budayadan

bahasa yang berbeza. Mereka juga diasingkan dari segi jenis pekerjaan, tempat tinggal serta persekolahan. Kemajmukan masyarakat di Tanah Melayu terbentuk dengan kedatangan orang Cina dan India pada abad ke-19 dan awal abad ke-20 hasil galakan pihak penjajah British. Ini disebabkan tenaga mereka diperlukan dalam menjana ekonomi British di Tanah Melayu. Komuniti Cina dan India itu kemudian telah berkembang sehingga mengubah komposisi penduduk dan lahirnya masyarakat majmuk di Tanah Melayu.

Sebelum Perang Dunia Kedua, masyarakat Tanah Melayu yang berbilang kaum itu dipisahkan oleh faktor ekonomi, tempat tinggal dan sistem pendidikan yang berbeza. Kebanyakan orang Melayu bekerja sebagai petani dan nelayan. Mereka tinggal di kampung yang berhampiran dengan laut atau sungai. Kanak-kanak Melayu mendapat pelajaran di sekolah pondok atau sekolah Melayu. Orang Cina pula sama ada yang tinggal di bandar, pekan atau kampung Cina terlibat dalam perniagaan dan perlombongan. Mereka menghantar anak-anak ke sekolah Cina. Sementara itu, majoriti orang India adalah buruh estet yang menjalankan kehidupan harian mereka di estet. Anak-anak mereka belajar di sekolah India yang disediakan oleh pihak majikan estet.

Kehidupan, pekerjaan dan sistem persekolahan yang berbeza tidak memungkinkan kaum Melayu, Cina dan India berinteraksi antara satu sama lain. Namun demikian, keadaan masyarakat adalah tenteram dan tidak berkonflik kerana tidak berlaku pergaduhan antara kaum. Bagaimanapun, perasaan tidak puas hati antara kaum telah dapat dilihat dalam akhbar kaum masing-masing. Antaranya, orang Melayu menyatakan perasaan tidak puas hati terhadap penguasaan orang Cina dalam ekonomi melalui akhbar *Jawi Peranakan, Lembaga Melayu dan Utusan Melayu*. Orang Cina menuduh orang Melayu mendapat lebih perhatian daripada kerajaan dimana misalnya, Akta Tanah Simpanan Melayu telah diperkenalkan untuk memelihara kepentingan orang Melayu. Tuduhan ini disalurkan melalui akhbar Cina Peranakan di Singapura, iaitu *Bintang Timur*. Manakala orang India pula menyalurkan perasaan dan keinginan mereka melalui akhbar *Tamil Nesan*.¹

Ketegangan hubungan antara kaum mula lahir semasa zaman pendudukan Jepun (1941-1945). Pentadbiran Jepun menggariskan pembahagian yang jelas dalam layanan mereka kepada orang Melayu, Cina dan India. Orang Melayu dan India disukai, orang Cina kerap dilayan dengan buruk dan dianiyai oleh pentadbiran Jepun. Ini kerana orang Cina seberang laut memberi sokongan dan bantuan kepada China dalam perang menentang pencerobohan Jepun ke atas China pada tahun 1937. Akibat daripada dasar pentadbiran Jepun yang berbeza-beza terhadap kaum-kaum utama di Tanah Melayu telah menimbulkan perasaan tidak puas hati di kalangan orang Cina dan telah tertanam semangat dendam orang Cina terhadap orang Melayu kerana membantu Jepun. Perasaan permusuhan ini lebih nyata lagi apabila Jepun menyerah kalah dan tercetusnya pergaduhan di antara orang Melayu dengan orang Cina. Pergaduhan ini masih berlanjutan ketika British Military Administration (BMA) mengambil alih pentadbiran di Tanah Melayu pada awal September 1945.

Masyarakat Majmuk di Tanah Melayu, 1946-1957

Walau bagaimanapun, ketegangan antara kaum mula reda pada Mac 1946 apabila British mengumumkan rancangan *Malayan Union* kerana tumpuan penduduk diberi kepada rancangan pentadbiran baru yang dibawa oleh British. Namun demikian, hubungan antara kaum di Tanah Melayu dirumitkan lagi dengan pengenalan rancangan *Malayan Union* pada 1 April 1946. Rancangan *Malayan Union* diterima oleh kebanyakan orang Cina dan India kerana ia memudahkan kaum bukan Melayu menjadi rakyat *Malayan Union*. Sebaliknya, rancangan itu mendapat bantahan hebat daripada orang Melayu. Antara sebabnya ialah hak kewarganegaraan yang longgar kepada kaum bukan Melayu (berdasarkan prinsip *jus soli*), dilihat dapat menjejaskan kedudukan dan hak istimewa serta kepentingan politik orang Melayu.² Pertentangan pendapat ini telah menimbulkan ketidaksenangan orang bukan Melayu dan seterusnya membangkitkan konflik antara orang Melayu dengan bukan Melayu. Bagaimanapun, bantahan orang Melayu tersebut telah membawa kepada penyatuan orang Melayu melalui penubuhan *United Malays National Organization* (UMNO) pada 11 Mei 1946.

Bagaimanapun, akhirnya rancangan *Malayan Union* telah ditarik balik oleh British. Ini kerana British menyedari pentadbiran dan kedudukan mereka di Tanah Melayu amat bergantung kepada kerjasama dan sokongan orang Melayu serta raja-raja Melayu. Oleh itu, mereka bersedia meminda perlembagaan *Malayan Union* melalui rundingan dengan wakil UMNO dan raja-raja Melayu. Hasilnya, Persekutuan Tanah Melayu diperkenalkan. Dengan itu, pertikaian antara orang Melayu dan orang Cina tentang soal kewarganegaraan berterusan. Orang Cina melihat kewarganegaraan Persekutuan sebagai halangan untuk komuniti Cina menjadi warganegara Tanah Melayu kerana syarat penguasaan bahasa Melayu dimasukkan sebagai satu keperluan untuk memohon menjadi warganegara. Di bawah syarat baru itu, dilaporkan bahawa hanya lebih kurang 10% daripada orang Cina layak mendapat hak kerakyatan di bawah perlembagaan Persekutuan 1948.³ Sebaliknya, masyarakat Melayu bersetuju dengan syarat kerakyatan Persekutuan yang telah diperketatkan kepada kaum bukan Melayu. Ini kerana peruntukan kerakyatan yang baru itu dapat memelihara hak dan kepentingan mereka sebagai penduduk bumiputera negara ini. Dengan itu, keadaan hubungan kaum di Tanah Melayu menjadi semakin rumit.

Hubungan kaum di Tanah Melayu seterusnya dicorakkan oleh pemberontakan komunis dan zaman darurat yang bermula pada Jun 1948 serta kemerdekaan Tanah Melayu pada Ogos 1957. Perkembangan yang berlaku pada zaman darurat telah mempengaruhi hubungan kaum di Tanah Melayu dan menjadikan hubungan itu semakin rumit dan tegang. Pada zaman darurat, majoriti daripada komunis yang berada dalam hutan dan juga penyokongnya adalah kaum Cina. Sementara itu, orang Melayu yang kebanyakan melibatkan diri sebagai anggota polis, askar dan *Home Guard* pula terpaksa berdepan dengan bahaya serangan komunis. Keadaan tersebut meningkatkan lagi perasaan

kecurigaan orang Melayu terhadap kaum Cina dan seterusnya berkembang kepada wujudnya ketegangan dalam hubungan kaum di Tanah Melayu.

Jadual 1 menunjukkan penyertaan orang Cina dalam pasukan polis yang kurang menggalakkan berbanding dengan penyertaan kaum Melayu di Tanah Melayu. Jumlah penyertaan orang Cina yang sangat kecil itu telah mempengaruhi persepsi kaum Melayu terhadap mereka ketika Tanah Melayu berdepan dengan masalah komunis yang majoritinya dianggotai oleh kaum Cina. Sesungguhnya, kesediaan orang Melayu menyertai pasukan keselamatan untuk melawan komunis berbanding dengan orang Cina menjadi faktor utama dalam mengekalkan permusuhan antara orang Cina dengan orang Melayu pada ketika itu.

Pada zaman darurat, rancangan penempatan semula telah diperkenalkan oleh pihak British dengan tujuan untuk memutuskan hubungan penduduk setinggian (majoriti orang Cina) dengan komunis. Penduduk setinggian ini tinggal berselerak di luar bandar dan mudah dipengaruhi oleh komunis untuk membekalkan bahan makanan, maklumat dan keperluan hidup lain. Dalam usaha kerajaan untuk memenangi sokongan dan kerjasama penduduk Cina ini, mereka diberi kemudahan asas seperti hak milik tanah, tapak rumah, sekolah,

Jadual 1
Jumlah Penyertaan Dalam Pasukan Polis Mengikut Komposisi Kaum

Tahun	Eropah	Melayu	India	Cina	Lain-lain	Jumlah
1947	138	8,133	1,513	428	37	10,249
1952	1,229	24,018	1,742	2,488	327	29,804
1953	1,141	22,665	2,488	2,398	319	28,150
1954	933	19,015	1,418	2,264	266	23,896
1955	948	17,797	1,303	2,054	199	22,301
1956	828	17,655	1,277	2,261	162	22,183
1957	583	17,869	1,251	2,491	133	22,327

Sumber: *Federation of Malaya Annual Report 1953*, Kuala Lumpur: Government Press, 1954, hlm. 224; *Federation of Malaya Annual Report 1955*, Kuala Lumpur: Government Press, 1956, hlm. 294; *Federation of Malaya Annual Report 1956*, Kuala Lumpur: Government Press, 1957, hlm. 300; *Federation of Malaya Annual Report 1957*, Kuala Lumpur: Government Press, 1958, hlm. 316. Rujuk juga Memorandum From The Secretary For Defence Progress Report For The Last Quarter 1954, dalam C.O. 1030/36/FED17/112/01 Part A, Federation of Malaya Administrative Reports, hlm. 173; Quarterly Report From The Secretary For Defence, Fourth Quarter, 1955, dalam C.O. 1030/36/FED17/112/01 Part A, Federation of Malaya Administrative Reports, hlm. 49. Angka untuk tahun 1947, lihat juga *Sing Pin Jih Pao*, 15 April 1957, hlm. 1.

klinik kesihatan, bekalan elektrik dan air serta jaminan perlindungan di kawasan petempatan semula.⁴ Apabila orang Melayu di kampung Melayu melihat keadaan itu, mereka berasa marah kerana kemudahan hidup diberikan kepada orang Cina yang disyaki sebagai penyokong komunis dan pengkhianat kepada kerajaan. Sementara itu, kampung-kampung Melayu terus terbiar dan tidak mendapat perhatian yang sewajar daripada pihak kerajaan.⁵

Ketegangan kaum bertambah meruncing apabila belia Cina dan India dalam lingkungan umur perkhidmatan negara (18-24 tahun) bertindak meninggalkan Tanah Melayu setelah *Manpower Regulation* diumumkan pada 20 Disember 1950 oleh Pesuruhjaya Tinggi British, Sir Henry Gurney.⁶ Tujuan peraturan itu diperkenalkan adalah untuk mendapatkan penyertaan penduduk Tanah Melayu dalam perkhidmatan pasukan polis bagi membanteras masalah komunis. Apabila Peraturan Tenaga Manusia dikuatkuasakan, kira-kira 6,000 orang belia Cina telah melarikan diri ke Singapura dan beberapa ribu ke China, Hong Kong, Taiwan dan Indonesia kerana mengelak daripada perkhidmatan kerajaan.⁷ Justeru itu, timbul syak wasangka bahawa orang Cina cuba mengelakkan diri daripada berkhidmat dalam perkhidmatan negara. Keadaan ini menyebabkan orang Melayu membuat tanggapan negatif terhadap kaum Cina, iaitu mereka tidak menunjukkan komitmen dalam membanteras pergerakan komunis di negara ini.

Selain itu, satu perkembangan yang berlaku dalam kalangan orang Cina pada tahun 1949 turut membawa kepada ketidaksenangan dalam kalangan kaum lain di Tanah Melayu. Orang Cina menunjukkan kebanggaan dan kegembiraan ke atas kemenangan perjuangan politik di China oleh komunis. Di Perak, contohnya, penduduk dan peniaga Cina menyatakan kegembiraan mereka terhadap kejayaan Parti Komunis China (PKC) menubuhkan Republik Rakyat China (RRC) pada Oktober 1949. Mereka yang bersimpati dengan perjuangan komunis di Tanah Melayu telah cuba mendapatkan inspirasi daripada kegiatan PKC itu. Dengan itu, orang Melayu di Tanah Melayu melihat dengan kebimbangan terhadap orang Cina.⁸ Keadaan ini meningkatkan lagi syak wasangka orang Melayu terhadap kesetiaan orang Cina di Tanah Melayu. Di samping itu, kesedaran orang Melayu terhadap penguasaan ekonomi oleh orang Cina juga menimbulkan perasaan tidak puas hati antara dua kaum. Secara tradisinya, orang Melayu memegang kuasa politik, manakala orang Cina menguasai bidang ekonomi. Namun demikian, pada tahun 1950-an, orang Cina mula menjejakkan kaki dalam arena politik negara apabila *Malayan Chinese Association* (MCA) menjadi sekutu yang berpengaruh dalam Perikatan UMNO-MCA yang dibentuk pada tahun 1952. Namun begitu, penguasaan orang Cina dalam ekonomi Tanah Melayu tidak berubah atau berkurangan. Dengan demikian, secara politiknya, orang Cina mempunyai kuasa politik yang lebih daripada sebelumnya dan disokong pula oleh kekuatan mereka dalam ekonomi Tanah Melayu.

Di pihak yang lain, orang Melayu berasa tidak puas hati dengan kedudukan ekonomi mereka. Ini kerana berlaku peningkatan dalam kuasa politik orang Cina tanpa pengurangan kawalan mereka terhadap sektor ekonomi. Manakala, orang Melayu mendapati bahawa tiada perkembangan dalam bahagian ekonomi mereka dan kekuatan politik mereka secara bandingannya pula terhakis kerana terpaksa berkongsi dengan orang Cina. Tanggapan ini mengeruhkan lagi hubungan di antara kedua-dua kaum, orang Melayu dan Cina, maka lahirlah perasaan kebimbangan, ketidaksenangan hati, ketidakpercayaan dan pertentangan di antara mereka.

Selain itu, isu pendidikan turut mewujudkan kontroversi di antara kaum Melayu dengan bukan Melayu pada tahun 1950-an. Setiap kaum berusaha untuk memperjuangkan pengekalan bahasa ibunda, pendidikan dan budaya kaum masing-masing diteruskan di Tanah Melayu. Dalam hal ini dapat dilihat dimana orang Melayu menyahut seruan kerajaan bagi mewujudkan sistem pendidikan yang bukan bercorak perkauman. Cadangan berkenaan telah disyorkan oleh Jawatankuasa Barnes yang dibentuk oleh kerajaan pada tahun 1950, iaitu dengan penghapusan sekolah vernakular dan diganti dengan sekolah kebangsaan.⁹ Bagaimanapun, cadangan itu tidak disetujui oleh kaum bukan Melayu yang bimbang terhadap kedudukan bahasa dan sekolah mereka. Orang Cina menyatakan bantahan kerana ingin mempertahankan penerusan bahasa Cina, pendidikan Cina dan budaya Cina di Tanah Melayu. Begitu juga, kaum India turut menunjukkan ketidaksetujuan mereka memandangkan mereka juga ingin memelihara bahasa dan pendidikan kaumnya daripada pupus di Tanah Melayu.¹⁰

Isu pendidikan ini berterusan sehingga Penyata Razak¹¹ diterbitkan dan seterusnya dikuatkuasakan sebagai Ordinan Pelajaran atau Dasar Pelajaran 1957. Ordinan ini bermatlamat menjadikan bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan negara, di samping memelihara pertumbuhan bahasa dan budaya kaum bukan Melayu di negara ini.¹² Ini memandangkan di bawah Penyata Razak, sekolah yang menggunakan bahasa kebangsaan, iaitu bahasa Melayu sebagai bahasa pengantar dipanggil "sekolah umum". Sekolah yang berpengantar bahasa Cina, Tamil atau Inggeris dinamakan "sekolah jenis umum". Bahasa Melayu dan Inggeris wajib diajar di semua sekolah rendah dan menengah manakala lain-lain bahasa boleh diajar sekiranya terdapat sekurang-kurangnya 15 orang pelajar yang hendak mempelajarinya. Penerimaan Ordinan Pelajaran 1957 merupakan hasil tolak ansur dari kalangan pemimpin berbilang kaum di Tanah Melayu. Demi untuk meredakan kritikan daripada orang Cina terhadap Ordinan Pelajaran 1957, MCA menubuhkan satu Jawatankuasa Pelajaran Pusat bagi mengkaji kesan dan akibat Ordinan itu. Kemudiannya, MCA mendapat persetujuan daripada kerajaan yang mana Dasar Pelajaran 1957 akan disemak semula selepas pilihan raya umum 1959.¹³ Dalam perkembangan lain, pada Julai 1955, pilihan raya Persekutuan yang pertama telah dijalankan di Tanah Melayu. Perubahan politik itu bertujuan supaya penduduk memberi kerjasama kepada kerajaan apabila mereka dijanjikan

hak untuk memilih pemimpin negara sendiri. Apabila keputusan pilihan raya diumumkan, Parti Perikatan (UMNO-MCA-MIC) telah mendapat kemenangan yang besar, iaitu menguasai 51 daripada 52 kerusi yang dipertandingkan. Dengan itu, Perikatan telah diberi kepercayaan untuk membentuk kerajaan. Tunku Abdul Rahman dilantik menjadi Ketua Menteri Tanah Melayu yang pertama.

Setelah berjaya dalam Pilihan Raya Persekutuan pada tahun 1955, Perikatan cuba untuk mengotakan janji-janjinya yang telah dibuat dalam pilihan raya tersebut yang bersangkutan dengan peristiwa darurat dan kemerdekaan Tanah Melayu. Pelbagai percubaan telah dibuat oleh Perikatan untuk menamatkan zaman darurat di Tanah Melayu. Perikatan telah mengeluarkan kenyataan pengampunan beramai-ramai kepada anggota komunis supaya menyerah diri. Risalah-risalah mengenai pengampunan telah disebarkan ke seluruh pelusuk tanahair. Kemuncak daripada itu, satu rundingan telah diadakan di antara pihak komunis dengan kerajaan Tanah Melayu di Baling, Kedah pada Disember 1955 (Rundingan Baling).¹⁴

Mengenai soal kemerdekaan pula, Perikatan telah cuba sedaya upaya memenuhi janji mereka dalam manifesto Pilihan Raya Umum 1955. Apabila menyebut tentang soal kemerdekaan, isu kerakyatan pun dibangkitkan. Dengan itu, berlaku pergeseran pendapat dan perselisihan faham di antara masyarakat Melayu dengan kaum bukan Melayu terutamanya orang Cina mengenai hak kerakyatan. Orang Cina di Tanah Melayu cuba membangkitkan semula kerakyatan berdasarkan prinsip *jus soli* yang pernah dicadangkan oleh British ketika memperkenalkan rancangan *Malayan Union*. Begitu juga syarat bahasa Melayu untuk mendapat kerakyatan telah menjadikan mereka sukar mendapat kerakyatan. Bagi orang Cina, tiada ertinya kemerdekaan jika kedudukan mereka adalah tetap sama dengan dahulu. Oleh sebab itulah mereka meminta dilaksanakan pemberian kerakyatan yang lebih mudah diperolehi. Orang Melayu pula tidak mahu kerakyatan diberikan sewenang-wenang kepada kaum lain di Tanah Melayu kerana bimbang kedudukan istimewa mereka sebagai penduduk peribumi akan terjejas. Hal itu telah menimbulkan perasaan ketidaksenangan hati terutamanya dalam kalangan orang Cina dan Melayu.¹⁵

Pada Ogos 1955, Setiausaha Tanah jajahan British, Lennox Boyd datang melawat Persekutuan Tanah Melayu. Peluang itu telah diambil oleh Tunku Abdul Rahman untuk berbincang mengenai kemerdekaan Tanah Melayu. Tunku Abdul Rahman dan Perikatan telah berbincang serta mengemukakan memorandum mengenai Perlembagaan Tanah Melayu kepada Boyd. Dalam memorandum tersebut mengandungi tuntutan Perikatan, iaitu untuk menubuh kerajaan sendiri dalam tempoh yang singkat dan kemerdekaan sepenuhnya selepas itu. Memorandum itu juga menyentuh mengenai kewarganegaraan, kedudukan istimewa orang Melayu, hak-hak istimewa negeri-negeri Melayu dan perlembagaan yang dihasilkan itu mestilah mempertahankan kedudukan serta kedaulatan Raja-raja Melayu.¹⁶

Kemudiannya, Rundingan Kemerdekaan telah dimulakan pada 18 Januari 1956 di London. Rundingan tersebut dihadiri oleh wakil Raja-raja Melayu, wakil Parti Perikatan dengan Pesuruhjaya Tinggi Persekutuan, Sir Donald MacGillivray bersama penasihat-penasihat kanannya dan Lennox Boyd. Pada 6 Februari 1956, tamatlah Rundingan Kemerdekaan yang diadakan di antara pihak Perikatan dengan pihak kerajaan British di London. Beberapa persetujuan telah terhasil daripada Rundingan Kemerdekaan tersebut. Antaranya ialah penetapan tarikh kemerdekaan Tanah Melayu tidak lewat daripada 31 Ogos 1957. Selain itu, kerajaan British juga bersetuju supaya satu Suruhanjaya Bebas dilantik bagi merangka Perlembagaan Tanah Melayu yang merdeka. Suruhanjaya ini kemudiannya dikenali sebagai Suruhanjaya Reid.¹⁷

Suruhanjaya Reid yang dipengerusikan oleh Lord Reid. Antara ahli-ahli yang menganggotai Suruhanjaya Reid ini terdiri daripada Ivor Jennings dari United Kingdom, Sir William MacKell dari Australia, B. Malik dari India dan hakim Abdul Hamid dari Pakistan. Suruhanjaya ini telah membuat tinjauan dan mendapatkan pandangan dari orang tempatan, pelbagai parti politik, persatuan, pertubuhan dan orang perseorangan. Pihak Perikatan juga telah mengemukakan memorandum yang terhasil daripada tolak ansur di antara UMNO-MCA-MIC. Komponen parti dalam Perikatan ini telah bersetuju menerima hak keistimewaan orang Melayu dan Bahasa Melayu dijadikan Bahasa Kebangsaan. Sebagai balasannya, UMNO telah bersetuju menerima kerakyatan melalui prinsip *jus soli* yang dituntut oleh MCA dan MIC.¹⁸ Hasil daripada tinjauan dan pandangan yang diperolehi oleh Suruhanjaya Reid, satu perlembagaan bagi Tanah Melayu yang merdeka telah dirangka dan digubal. Akhirnya, pada 31 Ogos 1957, Tanah Melayu diisytiharkan merdeka daripada penjajahan British.

Usaha ke Arah Memupuk Kerjasama Antara Kaum

Dalam tempoh 1946-1957, beberapa langkah penting telah diambil oleh pihak berkuasa dan pemimpin tempatan untuk memperbaiki hubungan kaum, mewujudkan kesefahaman antara kaum dan menjalinkan kerjasama politik antara kaum dalam masyarakat majmuk di Tanah Melayu. Ini kerana British mengakui bahawa kerjasama antara kaum diperlukan dalam mewujudkan keamanan di Tanah Melayu. Pemimpin kaum pula sedar bahawa Tanah Melayu hanya akan dapat status berkerajaan sendiri daripada British sekiranya kerjasama di antara tiga kaum utama, iaitu Melayu, Cina dan India dapat diwujudkan.

Pada Januari 1949, atas usaha Dato' Onn Jaafar yang menyahut cadangan Malcom MacDonald, *Communities Liaison Committee (CLC)* telah ditubuhkan. CLC dibentuk dengan tujuan untuk membolehkan pemimpin pelbagai kaum duduk membincangkan punca perselisihan antara kaum dan mencari jalan penyelesaian agar dapat mewujudkan kesefahaman dan kerjasama yang lebih baik dalam hubungan kaum di Tanah Melayu.¹⁹

Keahliannya mengandungi lima orang pemimpin Melayu dan empat pemimpin Cina. Wakil Melayu terdiri daripada Dato' Onn Jaafar (Menteri Besar Johor dan Presiden UMNO), Dato' Panglima Bukit Gantang (Menteri Besar Perak), Mohd. Salleh Hakim (ahli Majlis Perundangan Negeri Selangor), Dr. Mustapha Osman (ahli Jawatankuasa Kerja UMNO dan juga pemimpin Melayu Kedah) dan Zainal Abidin bin Haji Abbas (Setiausaha Agung UMNO). Wakil Cina pula terdiri daripada Dr. Lee Tiang Keng (Pulau Pinang), C.C. Tan (Singapura), Yong Shook Lin (Selangor) dan Tan Cheng Lock (Melaka). Manakala ahli lain termasuklah Roland Braddell (wakil orang Eropah), L.R. Doraisamy Iyer (wakil kaum India), Dr. J.S. Goonting (wakil orang Serani) dan E.E.C. Thuraisingham (wakil orang Ceylon) yang juga merupakan Pengerusi CLC. Malcolm MacDonald telah bersetuju bertindak sebagai Pegawai Perantara kepada Jawatankuasa berkenaan.²⁰

CLC memainkan peranan penting dalam membaiki dan menjalin hubungan kaum di Tanah Melayu. Ini dapat dilihat melalui perbincangan terhadap beberapa persoalan dan isu yang berbangkit antara kaum di Tanah Melayu. Dalam perbincangan itu, anggota CLC daripada berbilang kaum telah berusaha untuk mencapai kata sepakat dan mendapatkan penyelesaian yang dapat diterima oleh semua kaum supaya tidak timbul konflik yang berterusan. Isu-isu yang dibincangkan oleh CLC termasuklah isu pendidikan, pemberian kerakyatan kepada kaum bukan Melayu, keadaan ekonomi orang Melayu, kedudukan istimewa orang Melayu dan hubungan politik antara kaum.

Dalam isu pendidikan, CLC berpendapat sistem pendidikan yang bercorak perkauman perlu dihapuskan. Pada masa yang sama, Jawatankuasa CLC sedar bahawa untuk memperolehi kesetiaan segera penduduk berbilang kaum di Tanah Melayu, pendidikan bukan bercorak perkauman perlu diadakan. Pendidikan ini mewajibkan penggunaan bahasa Inggeris dan bahasa Melayu sebagai bahasa pengantar dalam semua mata pelajaran di sekolah rendah kerajaan dan sekolah rendah bantuan kerajaan. Resolusi ini dicapai setelah perbincangan dalam perjumpaan CLC di Johor Bahru pada 14, 15 dan 16 September 1949.²¹

Pemberian kerakyatan kepada kaum bukan Melayu yang merupakan satu isu kontroversi dalam kalangan orang Melayu dan bukan Melayu turut dibincangkan dalam perjumpaan CLC. Setelah perbincangan untuk satu tempoh masa yang agak panjang, CLC akhirnya menerima cadangan rombakan semula isu kerakyatan. Mereka bersetuju hak kerakyatan berdasarkan prinsip *jus soli* harus diperluaskan kepada orang bukan Melayu yang dilahirkan di Persekutuan Tanah Melayu dan Singapura. Dalam hal ini, CLC bersetuju bahawa mereka yang menumpukan taat setia sepenuh kepada Tanah Melayu dan menganggap Tanah Melayu sebagai tempat tinggal tetap itu layak memperolehi hak kewarganegaraan Persekutuan Tanah Melayu.²²

Persoalan tentang keadaan ekonomi orang Melayu dan bagaimana orang Cina boleh membantu memperbaiki ekonomi orang Melayu pula telah dibincangkan oleh CLC dalam pertemuan di Johor Bahru pada 9 dan 10

Februari 1949 serta juga perjumpaan di Kuala Lumpur pada 18, 19 dan 20 Februari 1950.²³ Dalam hal ini, CLC mencapai persetujuan bahawa perlu adanya kerjasama di antara orang bukan Melayu dengan orang Melayu dalam semua cara untuk meningkatkan keadaan ekonomi orang Melayu. Berikutnya, CLC mencadangkan kepada kerajaan agar menubuhkan sebuah badan untuk memberi bantuan ekonomi, pendidikan dan kebajikan kepada orang Melayu. Dengan demikian, *Rural and Industrial Development Authority* (RIDA) telah dibentuk pada tahun 1950 dengan Dato' Onn dilantik sebagai pengerusi.²⁴

Dalam membincangkan soal kedudukan istimewa orang Melayu di Tanah Melayu, CLC dengan sebulat suaranya bersetuju orang Melayu wajar mempunyai kedudukan istimewa di negara ini. Persoalan ini mendapat sokongan yang kuat daripada Dato' Onn Jaafar dan Malcolm MacDonald yang menyatakan orang Melayu menunjukkan taat setia kepada negara ini dan menganggap negara ini adalah satu-satunya tanahair mereka. Mereka juga bermastautin di negara ini dan merupakan kumpulan yang pertama tiba di negara ini sebelum kedatangan kaum lain. Berdasarkan alasan yang munasabah ini, maka adalah wajar bagi orang Melayu untuk menuntut dan diperakui hak istimewa mereka di Tanah Melayu.²⁵

Pada masa yang sama, CLC juga memberi perhatian kepada hubungan politik di antara orang Melayu dengan bukan Melayu, seperti pengambilan orang bukan Melayu dalam perkhidmatan kerajaan serta pengenalan pilihan raya tempatan dan berkerajaan sendiri. Dalam hal berkenaan pilihan raya untuk Persekutuan Tanah Melayu, CLC mencadangkan satu peralihan kerajaan sendiri dilakukan secara perlahan-lahan di Tanah Melayu dengan memberi pengalaman pilihan raya berperingkat-peringkat kepada penduduk Tanah Melayu sehingga ke peringkat berkerajaan sendiri.²⁶ Namun demikian, CLC tidak menetapkan tarikh pilihan raya akan diadakan dan pembentukan kerajaan sendiri bagi Tanah Melayu. Bagaimanapun, CLC sebulat suara mencadangkan pilihan raya harus diadakan sebaik sahaja keadaan negara bertambah aman dan kurangnya ancaman komunis. CLC menegaskan bahawa pengalaman pilihan raya berperingkat-peringkat amat penting dalam memandu penduduk di Tanah Melayu ke arah berkerajaan sendiri.²⁷

Selain itu, CLC juga mencadangkan perlu diwujudkan dasar sama rata antara semua kaum dengan berteraskan demokrasi dan hak asasi manusia. Untuk itu, CLC berpendapat perlu diadakan langkah pemberian latihan dalam pentadbiran kepada penduduk Tanah Melayu dan keterbukaan peluang bagi kaum bukan Melayu melibatkan diri dalam sektor perkhidmatan awam serta politik demi mewujudkan kerjasama dan hubungan antara kaum yang menggalakkan. CLC sedar tentang pentingnya hubungan itu kerana dalam pembentukan sebuah negara bangsa, kerjasama antara kaum utama dalam politik negara adalah asas utama yang ditekankan. Tambahan pula, kerjasama politik dari semua kaum penting untuk menjamin dan memelihara kestabilan politik.

Walaupun usaha telah diambil oleh CLC dalam mencapai resolusi terhadap isu-isu berbangkit dalam masyarakat majmuk di Tanah Melayu, namun CLC tidak dapat mengembangkan usahanya. Ini kerana CLC turut terkubur berikutan krisis Dato' Onn dengan UMNO dimana usul beliau untuk membuka keanggotaan UMNO kepada kaum bukan Melayu mendapat tentangan daripada UMNO dan orang Melayu.

Sebagaimana yang sedia maklum, UMNO ditubuhkan oleh orang Melayu kesan daripada bantahan terhadap rancangan *Malayan Union* yang diperkenalkan oleh British pada tahun 1946. Antara 1 hingga 4 Mac 1946, 41 pertubuhan Melayu di Tanah Melayu dan Singapura berhimpun di Kelab Selangor, Kuala Lumpur, untuk membantah perlembagaan *Malayan Union*. Pada 11 Mei 1946, persetujuan dicapai untuk membentuk UMNO atau Pertubuhan Kebangsaan Melayu Bersatu (PEKEMBAR).²⁸ Kelahiran UMNO adalah hasil cetusan semangat kebangsaan orang Melayu dalam memperjuangkan kepentingan dan hak-hak mereka di bawah Rancangan *Malayan Union*. UMNO berusaha mendirikan sebuah negara yang merdeka dan berdaulat. UMNO dalam perjuangannya mengutamakan dan mempertahankan agama Islam dan adat resam Melayu serta memelihara kedaulatan raja-raja Melayu.

Selepas rancangan *Malayan Union* ditarik balik oleh pihak British dan digantikan dengan Persekutuan Tanah Melayu, pihak UMNO mula menyusun semula kedudukannya. British memberi sokongan kepada UMNO kerana ia menerima Persekutuan Tanah Melayu. Selepas penubuhan Persekutuan Tanah Melayu pada tahun 1948, terdapat perubahan dalam pandangan pemimpin UMNO terhadap politik Tanah Melayu. Pemimpin UMNO, Dato' Onn cuba memperkenalkan satu dasar politik baru dengan orang Melayu sebagai teras. Selaras itu, beliau bercadang menjadikan UMNO sebuah parti politik kebangsaan yang mana namanya ditukarkan kepada *United Malayan National Organization* (UMNO).

Untuk itu, Dato' Onn mengusulkan UMNO membuka keahliannya kepada seluruh rakyat Tanah Melayu tanpa mengira kaum. Dato' Onn juga mencadangkan supaya hak kerakyatan Perjanjian Persekutuan dipinda untuk membolehkan lebih ramai orang Cina dan India menjadi warganegara Persekutuan Tanah Melayu. Bagaimanapun, cadangan tersebut tidak diterima oleh ahli-ahli UMNO. Mereka berpendapat sekiranya keahlian UMNO dibuka kepada semua kaum, maka UMNO akan kehilangan sifat-sifat kemelayuan dan perlindungan ke atas hak serta kepentingan orang Melayu.²⁹ Bantahan keras daripada pihak UMNO terhadap cadangan untuk menjadikan UMNO sebuah parti kebangsaan dan bukan parti Melayu akhirnya menyebabkan Dato' Onn mengambil keputusan keluar dari UMNO pada tahun 1951 bagi menjalankan dasar kerjasama kaum dan dasar berbaik-baik dengan kaum lain dalam perkembangan politik di Tanah Melayu.

Selepas keluar dari UMNO, Dato' Onn menubuhkan *Independence of Malaya Party* (IMP) bagi meneruskan perjuangannya, iaitu dasar kerjasama

antara kaum di Tanah Melayu. Dasar ini sebenarnya telah bermula dengan penubuhan CLC dan cadangan membuka keanggotaan UMNO kepada kaum bukan Melayu. Sebahagian daripada ahli CLC sebelum ini terus menyokong penubuhan IMP dan Dato' Onn yang merupakan pemimpin pengasas CLC. Dengan itu, berdasarkan idea sebuah pertubuhan antara kaum telah membawa kepada lahirnya IMP oleh Dato' Onn.

IMP telah dibentuk pada 16 September 1951 dan penubuhannya dilancarkan di Hotel Majestic, Kuala Lumpur. IMP merupakan sebuah parti bercorak berbilang kaum. Matlamat parti baru ini adalah untuk membentuk Tanah Melayu sebagai sebuah kerajaan dan negara merdeka dalam lingkungan Komanwel, berasaskan keadilan, persamaan dan demokrasi, dan penyingkiran fahaman perkauman dan prejudis kelas supaya kemajuan dalam kebajikan rakyat dapat dilakukan untuk semua. IMP turut memperjuangkan pengiktirafan hak perdagangan bebas dan kemudahan untuk semua serta perlindungan untuk pelabur tetapi tertakluk kepada kepentingan dan keselamatan negara.

Selain itu, perjuangan IMP juga merangkumi persamaan peluang dan ganjaran tanpa mengira jantina dan peluang yang sama untuk perkembangan mental dan fizikal untuk golongan muda, kerakyatan umum dan hak mengundi untuk orang dewasa, hasilan yang terbaik daripada demokrasi dan kebebasan asasi serta suasana kehidupan yang menjadikan hidup lebih penting dan produktif. Pada masa yang sama, IMP turut menekankan keselamatan dan keamanan negara perlu diutamakan, pengekalan hubungan yang adil dan dihormati antara negara, menghormati undang-undang antarabangsa dan obligasi perjanjian.³⁰

Majlis pelancaran penubuhan IMP telah dihadiri oleh 500 orang termasuklah pemerhati politik, pemimpin Melayu dan bukan Melayu serta orang ramai. Pada ketika itu, beberapa pemimpin bukan Melayu yang penting seperti H.S. Lee, Heah Joo Siang, Tan Cheng Lock, P.P. Narayanan dan K.L. Devaser berpendapat IMP adalah satu jalan ke arah kerjasama antara kaum dalam politik Tanah Melayu. Dengan itu, pemimpin-pemimpin bukan Melayu itu menyokong penubuhan IMP oleh Dato' Onn. Dato' Onn sendiri juga berharap melalui IMP yang mempunyai sifat penyatuan dan kerjasama kaum dapat memberi kesedaran kepada gerakan perpaduan kebangsaan di Tanah Melayu. Beliau berpendapat kerjasama semua kaum dalam sebuah parti patut diadakan di Tanah Melayu yang mempunyai penduduk berbilang kaum. Dengan itu, kemerdekaan yang dicapai nanti adalah adil dan memberi suara kepada semua kaum.³¹

Walau bagaimanapun, IMP sebenarnya hanya mendapat perhatian pemimpin kaum bukan Melayu setakat peringkat penubuhannya sahaja. Orang Cina kurang memberi sokongan kepada IMP kerana mereka lebih berminat terhadap MCA yang telah ditubuhkan pada 27 Februari 1949. Tambahan pula, orang Cina kurang setuju dengan dasar politik Dato' Onn bahawa orang Melayu menjadi teras politik, sebaliknya mereka meminta persamaan hak politik. Begitu juga orang India tidak memberi sokongan menggalakkan kepada IMP dan

sebahagian daripada mereka menganggotai MIC. Ini kerana orang India inginkan kemerdekaan Tanah Melayu dengan segera yang berlawanan dengan dasar perjuangan Dato' Onn yang merasakan bahawa penduduk perlu dilengkapi dengan pendidikan, pengetahuan dan kematangan politik sebelum kemerdekaan dicapai. Manakala, IMP tidak berjaya dalam menarik sokongan orang Melayu kerana mereka kurang yakin dengan konsep berbilang kaum yang diperjuangkan oleh IMP dan Dato' Onn. Dalam pilihan raya Majlis Bandaran Kuala Lumpur pada tahun 1952, IMP hanya mendapat dua kerusi.³² Boleh dikatakan IMP gagal dalam arena politik Tanah Melayu. Namun demikian, penubuhannya telah mula mengubah corak politik negara daripada bercorak perkauman kepada bukan perkauman. Walaupun IMP gagal, Dato' Onn tidak berputus asa dan masih percaya kepada dasar kerjasama dan penyatuan kaum melalui politik di Tanah Melayu.

Parti Negara ditubuhkan pada 20 Februari 1954 di Hotel Majestic, Kuala Lumpur sebagai lanjutan daripada keyakinan Dato' Onn bahawa dasar kerjasama antara kaum dalam sebuah parti politik adalah sesuai untuk Tanah Melayu bagi mengatasi masalah perkauman. Parti ini ditubuhkan selepas Persidangan IMP yang membawa kepada berakhir hayat IMP. Dato' Onn telah melantik Dato' Hamzah Abdullah sebagai Pengerusi Parti Negara dan beliau sendiri menjadi setiausaha parti. Tindakan Dato' Onn menubuhkan Parti Negara telah mendapat sokongan daripada beberapa pemimpin kaum di Tanah Melayu seperti Dato' Hamzah Abdullah, Heah Joo Siang, E.E.C. Thuraisingham, V.M. Menon, B.H. Tan, W.D. Macleod, R. Ramani dan Raja Ayob bin Raja Bot. Parti ini memperjuangkan perpaduan nasional, kemajuan politik, ekonomi dan sosial penduduk, dan raja berperlembagaan serta taraf berkerajaan sendiri bagi Tanah Melayu. Walaupun Keahlian Parti Negara dibuka kepada semua kaum di Tanah Melayu,³³ namun demikian, kebanyakan ahlinya terdiri daripada orang Melayu.

Dalam Pilihan Raya Persekutuan tahun 1955, parti ini meletakkan 30 orang calon dan tiada kerusi yang dimenangnya oleh mereka. Sementara itu, dalam pilihan raya kebangsaan tahun 1959 pula, Dato' Onn memenangi kerusi Dewan Rakyat Terengganu Selatan dan empat ahli parti itu turut berjaya menguasai kerusi di Dewan Negeri Terengganu. Walau bagaimanapun, pengaruh Parti Negara tidak dapat dikembangkan dan parti ini hilang tempatnya dalam politik negara setelah Dato' Onn meninggal dunia pada 18 Januari 1962.³⁴

Selain itu, MCA yang dibentuk pada Februari 1949 turut mendukung hasrat untuk mewujudkan hubungan terbaik-baik antara orang Cina dengan kaum lain di Tanah Melayu. Sejarah pembentukan MCA bermula pada satu majlis makan malam di rumah Yong Shook Lin pada 15 Disember 1948. Dalam majlis itu, Pesuruhjaya Tinggi British, Sir Henry Gurney telah menggalakkan 16 ahli Majlis Perundangan Persekutuan dan Majlis Eksekutif Persekutuan berbangsa Cina yang hadir agar membentuk sebuah pertubuhan untuk mewakili komuniti Cina dan sebagai suatu alternatif kepada Parti Komunis Malaya (PKM).

Pemimpin Cina yang hadir ialah Tan Cheng Lock, Dr. Lee Tiang Keng, Ee Yew Kim, Yong Shook Lin, Kolonel H.S. Lee, Dr. Ong Chong Keng, Khoo Teik Ee, Toh Eng Hoe, Khoo Khoon Huat, Leung Cheung Ling, Liew Kwon Hon, Ng Sui Cam, B.H. Oon, Tan Siew Sin, Woo Ka Lim dan Leong Yew Koh.³⁵ Akhirnya, di bawah tajaan 16 pemimpin Cina tersebut, pembentukan MCA diisytiharkan dalam majlis penubuhannya di Chinese Assembly, Kuala Lumpur pada 27 Februari 1949.

Tan Cheng Lock, Yong Shook Lin dan Khoo Teik Ee telah dipilih sebagai presiden, setiausaha kehormat dan bendahari kehormat MCA dengan sebulat suara.³⁶ Sejak itu, MCA bertindak sebagai sebuah pertubuhan yang mewakili kepentingan komuniti Cina. Pada masa yang sama, MCA berusaha mencari penyelesaian dalam hal berkaitan pemisahan politik dan budaya orang Cina di Tanah Melayu. Penubuhan MCA juga bertujuan untuk memupuk dan memelihara hubungan mesra serta kerjasama antara penduduk berbilang kaum di Tanah Melayu.³⁷

Dalam usaha mengurangkan kecurigaan orang Melayu terhadap penglibatan orang Cina dalam membanteras komunis di Tanah Melayu, MCA berusaha memujuk orang Cina menyertai pasukan keselamatan. Dengan itu, jurang hubungan antara kaum dapat dirapatkan. Dalam hal ini, MCA berusaha menarik perhatian penduduk Cina untuk menyertai pasukan keselamatan dengan menjanjikan pelbagai insentif. Antaranya, claun khas kepada belia yang sedia berkhidmat dalam pasukan polis, pemberian hak kerakyatan kepada belia Cina setelah tiga tahun berkhidmat dalam pasukan polis dan bonus \$200 kepada setiap ahli baru yang berdaftar menjadi anggota polis.³⁸ MCA cawangan Perak misalnya, telah mengatur penayangan filem berjudul *Service For All* untuk menarik minat orang Cina menyertai pasukan keselamatan di Perak pada Jun 1953, dan ucapan melalui radio berkenaan perkhidmatan polis oleh pemimpin MCA cawangan Perak, Lau Pak Khuan.³⁹

Selain itu, MCA juga menggalakkan penyertaan orang Cina dalam pasukan *Home Guard*, terutamanya bagi menjaga kampung mereka daripada ancaman komunis. Untuk tujuan itu, MCA menggerakkan jentera publisiti dan propaganda ke seluruh Persekutuan dengan menyeru orang Cina supaya mendaftarkan diri menyertai pasukan *Home Guard*. Kesan daripada kerja keras MCA itu pada dasarnya telah memberi hasil yang menggalakkan. Ini terbukti dengan penambahan bilangan ahli kaum Cina dalam *Home Guard* secara mantap. Pada penghujung tahun 1950, hanya terdapat 3,500 orang atau 11.6% ahli kaum Cina daripada jumlah 30,000 *Home Guard* di Tanah Melayu. Namun demikian, menjelang pertengahan tahun 1953, jumlah ini meningkat kepada 79,587 orang atau 32.53% daripada jumlah 244,645 orang *Home Guard*. Pada September 1954, 129 daripada 323 buah kampung baru di Tanah Melayu diletakkan di bawah pertahanan *Home Guard* berbangsa Cina.⁴⁰

Berdepan dengan masalah belia Cina meninggalkan Tanah Melayu apabila *Manpower Regulation* diperkenalkan pada Disember 1950, MCA menyeru orang Cina supaya tidak melarikan diri daripada tanggungjawab

mempertahankan negara daripada ancaman komunis. Dalam hal ini, Tan Cheng Lock sebagai Presiden MCA, memberitahu orang Cina bahawa kerajaan mempunyai kuasa dalam meminta mereka membentuk bilangan yang munasabah dalam pasukan keselamatan memandangkan mereka membentuk lebih kurang separuh daripada penduduk Tanah Melayu. Seterusnya, Tan Cheng Lock menyeru orang Cina agar menunjukkan kesetiaan dan kerjasama kepada negara ini dengan tidak menolak berkhidmat dalam pasukan keselamatan yang diminta oleh pihak kerajaan.⁴¹ Dengan itu, dapat dikatakan bahawa MCA cuba mengingatkan orang Cina terhadap tanggungjawab mereka sebagai penduduk Tanah Melayu dan bekerjasama dengan kerajaan serta penduduk lain dalam menghadapi ancaman komunis. Tindakan ini menunjukkan MCA berusaha mengurangkan kecurigaan kaum lain ke atas orang Cina dan seterusnya dapat memperbaiki hubungan antara kaum Cina dengan penduduk lain di Tanah Melayu.

Bagaimanapun, tidak dapat dinafikan bahawa penubuhan MCA berjaya memperbaiki hubungan antara orang Cina dengan kaum lain di Tanah Melayu. Ini berikutan usaha bersungguh-sungguh yang dilakukan oleh pemimpin MCA dalam menghapus kesangsian kesetiaan orang Cina terhadap negara ini. Akhirnya, sokongan dan keyakinan yang diberi oleh orang Cina telah membolehkan MCA muncul sebagai sebuah parti politik mewakili orang Cina di Tanah Melayu. MCA muncul dalam gelanggang politik menjelang bulan Februari 1952 apabila ia turut bertanding dalam pilihan raya Majlis Bandaran Kuala Lumpur bersama-sama dengan UMNO dan seterusnya beberapa pilihan raya di peringkat tempatan dan negeri, yang akhirnya membawa Tanah Melayu ke arah kemerdekaan. Ini merupakan langkah kerjasama politik yang pertama antara UMNO dengan MCA dan antara kaum Melayu dengan kaum Cina.

Pembentukan Perikatan UMNO-MCA-MIC juga adalah satu usaha penting ke arah kerjasama politik antara kaum di Tanah Melayu. Persetujuan kerjasama antara UMNO-MCA dicapai selepas pilihan raya Majlis Perbandaran Pulau Pinang pada Disember 1951⁴² dan menjelang pilihan raya Majlis Bandaran Kuala Lumpur pada Februari 1952. Seterusnya, formula kerjasama politik ini diperkukuhkan dengan penyertaan MIC dalam Perikatan UMNO-MCA pada Oktober 1954 ketika menjelang pilihan raya Persekutuan yang pertama pada tahun 1955. Keadaan ini wujud kerana UMNO, MCA dan MIC mula mencapai satu kesefahaman yang membolehkan parti perkauman itu bekerjasama bagi memperjuangkan kemerdekaan Tanah Melayu. Pendekatan ini adalah perlu agar dapat menyingkirkan kesangsian di antara kaum di Tanah Melayu dan juga dapat menolong mengurangkan sebahagian daripada kecurigaan mengenai ketidakseimbangan politik, sosial dan ekonomi antara penduduk Tanah Melayu.

Sebelum tahun 1952, UMNO dan MCA merupakan organisasi perkauman semata-mata untuk memperjuangkan kepentingan kaum masing-masing. UMNO mempertahankan kepentingan kaum Melayu dan MCA pula memperjuangkan hak-hak orang Cina di Tanah Melayu. Oleh itu, apabila

terbentuk Perikatan UMNO-MCA, orang Melayu dan Cina yakin bahawa penubuhan Perikatan itu semata-mata untuk menjamin kepentingan masing-masing. Tambahan pula, keputusan untuk membentuk Perikatan itu dipengaruhi oleh perasaan curiga dan kebimbangan dalam kalangan pemimpin UMNO dan MCA terhadap IMP, sebuah parti bukan perkauman yang telah menunjukkan hasratnya untuk memperjuangkan kepentingan kebangsaan dan bukan kepentingan kaum.

Persetujuan untuk membentuk Perikatan UMNO-MCA adalah hasil usaha yang dijalankan oleh Kolonel H.S. Lee, Yang Dipertua MCA cawangan Selangor dengan Dato' Yahya bin Abdul Razak, Pengerusi Jawatankuasa Pilihan Raya UMNO cawangan Kuala Lumpur. Mereka membuat satu pengumuman bersama pada 8 Januari 1952 bahawa UMNO-MCA akan bertanding dalam pilihan raya Majlis Bandaran Kuala Lumpur pada 16 Februari 1952.⁴³ Oleh itu, bermula dari pilihan raya peringkat Majlis Bandaran Kuala Lumpur pada 16 Februari 1952, UMNO bahagian Kuala Lumpur dan MCA di peringkat negeri Selangor mula merasakan bahawa kerjasama antara dua parti politik ini boleh memberi faedah dari segi kejayaan dalam pilihan raya mahupun hubungan antara kaum.

Pilihan raya pertama Majlis Bandaran Kuala Lumpur pada 16 Februari 1952 adalah untuk merebut 12 kerusi Majlis Bandaran Kuala Lumpur bagi kawasan Sentul, Bangsar, Imbi dan Petaling Jaya. Parti yang bertanding dalam pilihan raya itu ialah IMP dan Perikatan yang terdiri dari UMNO-MCA, Parti Buruh Selangor, Persatuan Penyewa Rumah dan calon bebas. Pilihan raya itu dimenangi oleh Perikatan UMNO-MCA. Perikatan memperolehi sembilan daripada 12 kerusi yang dipertandingkan. IMP berjaya mendapat dua kerusi dan sebuah lagi dimenangi oleh calon bebas.⁴⁴

Selepas Perikatan memenangi pilihan raya itu, kerjasama UMNO dan MCA dilanjutkan ke seluruh Tanah Melayu. Oleh itu, dapatlah dikatakan kerjasama UMNO-MCA dalam pilihan raya Majlis Bandaran Kuala Lumpur merupakan satu kesinambungan dalam proses perubahan politik perkauman kepada tanpa perkauman dan kerjasama antara kaum. Hasil kejayaan Perikatan ini menandakan wujudnya kerjasama dan kesepakatan antara UMNO dan MCA dalam memperjuangkan matlamat yang sama, iaitu mendapatkan kemerdekaan dan membina sebuah negara bangsa yang bersatu.

Keputusan pilihan raya itu juga memperlihatkan penerimaan penduduk Tanah Melayu terhadap politik antara kaum di negaranya. Ini terbukti apabila idea penggabungan dan kerjasama antara parti terus diamalkan oleh tiga parti utama, iaitu UMNO, MCA dan MIC dalam menghadapi pilihan raya Persekutuan tahun 1955. Parti yang mengambil bahagian ialah Perikatan, Parti Negara, PAS, *National Association of Perak* (NAP/Parti Kebangsaan Perak), *Perak Malay League*, Parti Progresif Perak, Parti Buruh Tanah Melayu dan calon bebas. Perikatan menghantar 52 calon untuk bertanding dalam pilihan raya itu. Antaranya, 35 calon dari UMNO, 15 dari MCA dan dua calon MIC. Perikatan UMNO-MCA-MIC mendapat kejayaan yang cemerlang dengan memenangi

51 daripada 52 kerusi yang dipertandingkan dalam pilihan raya Persekutuan Tanah Melayu pada 27 Julai 1955.⁴⁵ Kerusi tunggal yang gagal dimenangi oleh Perikatan di Krian, Perak, dimenangi oleh Tuan Haji Ahmad dari *Pan-Malayan Islamic Party*/Parti Islam Se-Malaya (PMIP/PAS).⁴⁶

Kemenangan Perikatan menunjukkan aliran politik yang bukan bercorak perkauman telah lahir dan diterima oleh penduduk di Tanah Melayu. Dengan kemenangan itu, Perikatan memperolehi bilangan wakil yang besar dalam Majlis Mesyuarat Perundangan Persekutuan dan sekaligus melayakkan mereka menubuhkan kerajaan. Kemenangan ini membuka jalan yang lebih luas bagi Perikatan untuk memperjuangkan kemerdekaan Tanah Melayu daripada British. Pada 31 Ogos 1957, Tanah Melayu berjaya mencapai kemerdekaan dan bebas daripada penjajahan. Kemerdekaan pada tahun 1957 memperkuat lagi kedudukan Perikatan sebagai parti yang mendapat sokongan ramai di Tanah Melayu. Populariti Perikatan sekali lagi terbukti dalam pilihan raya kebangsaan yang diadakan pada tahun 1959. Perikatan berjaya memenangi 74 daripada 104 kerusi Parlimen yang dipertandingkan.⁴⁷

Kesimpulan

Masyarakat majmuk di Tanah Melayu sebelum tahun 1945 adalah dalam keadaan yang baik kerana tidak berlaku konflik antara kaum. Hubungan kaum yang tidak sihat mula lahir pada zaman penaklukan Jepun dan berkembang sehingga membawa kepada pergaduhan kaum pada tahun 1945 dan awal 1946. Keadaan masyarakat majmuk semakin rumit ketika rancangan *Malayan Union* dan kemudian Persekutuan Tanah Melayu diperkenalkan. Seterusnya, keadaan masyarakat majmuk di Tanah Melayu dipengaruhi oleh perkembangan-perkembangan yang berlaku pada zaman darurat dan keadaan itu berlanjutan sehingga menjelang kemerdekaan.

Untuk mengelakkan keadaan masyarakat yang tidak sihat itu daripada berlanjutan, pihak berkuasa dan pemimpin telah memainkan peranan penting dalam usaha ke arah mengurangkan kecurigaan antara kaum dan seterusnya memupuk kerjasama antara kaum. Untuk itu, CLC dibentuk supaya semua kaum dapat memberi sumbangan dalam mencapai kesefahaman dalam isu-isu berbangkit. Dato' Onn Jaafar pula mencadangkan UMNO membuka keahliannya kepada kaum bukan Melayu supaya dapat menjalin kerjasama politik, tetapi cadangan itu ditolak oleh UMNO dan orang Melayu. Untuk meneruskan kerjasama politik antara kaum, Dato' Onn menubuhkan IMP dan kemudian Parti Negara yang bersedia untuk menerima anggota bukan Melayu. Manakala, atas usaha pemimpin Cina, MCA telah dibentuk pada tahun 1949. MCA, selain memperjuangkan dan memelihara kepentingan orang Cina, ia turut berusaha ke arah menjalin hubungan yang mesra antara kaum Cina dengan semua kaum di Tanah Melayu.

Usaha untuk mewujudkan kerjasama antara kaum terus dilakukan sehingga terbentuknya Perikatan UMNO-MCA pada tahun 1952 dan UMNO-MCA-MIC pada tahun 1954. Walaupun pembentukan Perikatan mula diterima

oleh masyarakat yang membolehkan Perikatan memenangi pilihan raya tempatan dan Persekutuan, namun secara dasarnya pembentukan Perikatan itu tidak mencerminkan bahawa unsur perkauman telah dapat dikikis sepenuhnya dan hubungan antara kaum yang baik telah wujud. Ini kerana unsur perkauman masih mewarnai senario politik di Tanah Melayu selepasnya sehingga kepada meletusnya Peristiwa 13 Mei 1969. Perkara ini berlaku memandangkan perasaan perkauman bukanlah suatu masalah yang mudah untuk diselesaikan. Bagaimanapun, sekiranya setiap kaum di Malaysia mengamalkan sikap hormat-menghormati, bertolak ansur dan saling memahami antara satu kaum dengan kaum lain, hubungan kaum yang baik dapat dipelihara dan masyarakat yang tenteram dapat dikekalkan.

NOTA

- ¹ Khoo Kay Kim, "Sino-Malay Relations in Peninsular Malaysia before 1942", *Journal of Southeast Asian Studies*, Vol. XII, Number 1, March 1981, hlm. 93-107; ISMAIL Salleh, "Perhubungan Antara Kaum di Tanah Melayu dari tahun 1920 hingga 1940", Prof. Madya Ahmad Fawzi Basri, Abdul Halim Ahmad, Abdul Rahman Aziz (penyusun), *Isu-isu Perpaduan Nasional: Cabaran, Pencapaian & Masa Depan*, Jitra, Kedah: Sekolah Pengajian Asasi, Universiti Utara Malaysia, 1987, hlm. 146-153.
- ² Kerakyatan berdasarkan prinsip *jus soli* adalah bermaksud pemberian kerakyatan berdasarkan kelahiran. Menurut syor kewarganegaraan Malayan Union, sesiapa yang dilahirkan di Tanah Melayu dan Singapura boleh memperolehi hak kerakyatan *Malayan Union*. Peruntukan itu hendaklah sama rata tanpa mengira sama ada mereka adalah orang Cina, India, Melayu atau bangsa lain. Maklumat lanjut, sila rujuk R.S. Milne dan Diane K. Mauzy, *Politik dan Kerajaan di Malaysia*, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka, 1992, hlm. 31-32; Gordon P. Means, *Malaysian Politics*, London: University of London Press, 1970, hlm. 52-53; Mohd Tajuddin bin Haji Abdul Rahman, *Dato' Onn Jaafar-Tokoh Nasionalis*, Petaling Jaya: Pelanduk Publications, 1987, hlm. 36; *Asas Ketegangan Kaum Di Malaysia* (Bahasa Cina), Kuala Lumpur: Dewan Perhimpunan Cina Selangor, September 1987, hlm. 18-19.
- ³ Michael Walker, British High Commission to George Thomson, Secretary of State for Commonwealth Affairs, London, 8 February 1968, hlm. 10, dalam FCO24/249/HQ1/1, Malaysia Political Affairs Internal Situation.
- ⁴ Ho Hui Ling, "Darurat di Tanah Melayu, 1948-1960: Satu Tinjauan Terhadap Masalah dan Langkah Kerajaan Memenangi Sokongan Penduduk di Kawasan Penempatan Semula", *Malaysia Dari Segi Sejarah*, Bil. 32, 2004, hlm. 124-128. Lihat juga *The Emergency in Malaya*, hlm. 2, dalam C.O. 875/72/1/96875/49/1, Supply of Material From I.O. Depts. Communist Banditry in Malaya.
- ⁵ Paul Markandan, *The Problem of The New Villages in Malaya*, Singapore: Donald Moore, 1954, hlm. 16.
- ⁶ Inward Telegram, 9th June 1951, dalam C.O. 717/201/52849/89, Law and Order, Direction of Manpower, hlm. 54; Report of The Proceedings of The Legislative Council, Kuala Lumpur, Wednesday, 21st November 1951, at 10 a.m., dalam *Proceedings of The Legislative Council of The Federation of Malaya For The Period (Fourth Session) February 1951 To February 1952*, Kuala Lumpur: Government Press, 1952, hlm. 35. Maklumat lanjut, rujuk Ho Hui Ling, "Peraturan

Tenaga Manusia (*Manpower Regulation*), Disember 1950-Februari 1952: Satu Tinjauan Tentang Reaksi Orang Cina di Tanah Melayu", *Pruba*, Bil. 22, 2003, hlm. 101-126.

- ⁷ A Note In The Handwriting of The Late Sir Henry Gurney Recently Found Amongst His Private Papers and Known To Have Been Written Two Days Before His Death, 19th November 1951, dalam C.O. 1022/148/SEA75/167/01, The Organisation of Chinese Resistance To Communism In Malaya, hlm. 21.
- ⁸ Ho Hui Ling, *Darurat 1948-1960: Keadaan Sosial di Tanah Melayu*, Kuala Lumpur: Penerbit Universiti Malaya, 2004, hlm. 137-138.
- ⁹ Sekolah kebangsaan ialah sekolah rendah yang dibuka oleh kerajaan untuk kanak-kanak semua kaum dari umur enam hingga 12 tahun. Sekolah kebangsaan ini bertujuan melahirkan kanak-kanak yang boleh membaca dan menulis dalam bahasa Melayu dan Inggeris. Maklumat lanjut tentang Jawatankuasa Barnes, sila lihat *Committee on Malay Education, Mr. Leonard Barnes Appointed Chairman, dalam Report of The Committee on Malay Education Federation of Malaya*, Kuala Lumpur: Government Press, 1951; *Committee on Malay Education, Mr. Leonard Barnes Appointed Chairman, dalam C.O. 717/190/52336/1950, Education*, hlm. 46.
- ¹⁰ Ho Hui Ling, *Darurat 1948-1960: Keadaan Sosial di Tanah Melayu*, hlm. 189-191.
- ¹¹ Penyata Razak adalah laporan yang diterbitkan hasil daripada penelitian Jawatankuasa Razak terhadap keadaan dan keperluan pendidikan untuk semua kaum di Tanah Melayu. Malumat lanjut tentang Jawatankuasa Razak, lihat *Report of The Education Committee 1956*, Kuala Lumpur: Government Press, 1956; *A Brief Report on The Development of Education In The Federation of Malaya For Year 1956*, dalam C.O. 1030/51/FED23/246/01/Part C, Educational Development, Federation of Malaya.
- ¹² "Penyata Pelajaran Razak Diluluskan", dalam *Hari Ini Dalam Sejarah*, Jilid I, Kuala Lumpur: Arkib Negara Malaysia, 1980, hlm. 191; Federation of Malaya No. 2 of 1957, The Education Ordinance, 1957, dalam *Federal Ordinances and State and Statement Enactments, Passed During The Year 1957*, Kuala Lumpur: The Government Press, 1959; Federation of Malaya No. 2 of 1957, The Education Ordinance, 1957, dalam *Supplement To Federation of Malaya Government Gazette*, Vol. X, No. 9, 23rd April 1957, hlm. 553-606.
- ¹³ A Brief Report on The Development of Education In The Federation of Malaya For The Year 1956, dalam C.O. 1030/51/FED23/246/01/Part C, Educational Development, Federation of Malaya, hlm. 39-40. Lihat juga Ho Hui Ling, *Darurat 1948-1960: Keadaan Sosial di Tanah Melayu*, hlm. 199.
- ¹⁴ Maklumat lanjut, rujuk Ho Hui Ling, *Darurat 1948-1960: Keadaan Sosial di Tanah Melayu*, hlm. 25-26; Wahba, *Baling: Membuka Jalan Damai*, Selangor: Masa Enterprise, 1994, hlm. 67-112; Wan Hamzah Awang, *Detik Sejarah Rundingan Baling*, Kuala Lumpur: Utusan Publications & Distributors Sdn. Bhd., 1985, hlm. 63-103. Lihat juga *Malaya Monthly Emergency and Political Report 15th December 1955-15th January 1956*, dalam C.O. 1030/247/FED111/161/01, *Monthly Emergency and Political Reports-Federation of Malaya and Singapore, Prepared By Far Eastern Department*, hlm. 17; *The Baling Meeting Attendance at The Meeting*, dalam C.O. 1030/29/FED12/360/07, *Record of The Baling Talks*, December 1955, hlm. 49.
- ¹⁵ Michael Walker, British High Commission to George Thomson, Secretary of State for Commonwealth Affairs, London, 8 February 1968, hlm. 11, dalam *FCO24/249/HQ1/1, Malaysia Political Affairs Internal Situation*.

- ¹⁶ Lihat Kua Kia Soong, *May 13: Declassified Documents on the Malaysian Riots of 1969*, Petaling Jaya: SUARAM, 2007, hlm. 16-19.
- ¹⁷ Mohd Ashraf Ibrahim, *Gagasan Bangsa Malayan yang Bersatu 1945-57*, Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia, 2004, hlm. 170.
- ¹⁸ Ibid., hlm. 172-178; Oong Hak Ching, *Chinese Politics in Malaya 1942-1945: The Dynamics of British Policy*, Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia, 2000, hlm. 224-225.
- ¹⁹ *Kwong Wah Yit Poh & Penang Sin Poe*, 11 January 1949, hlm. 1; *Indian Daily Mail*, 17 January 1949, hlm. 2. Lihat juga Communist Banditry In Malaya – The Emergency June 1948-December 1949, hlm. 35, dalam C.O. 875/72/1/96875/49/1, Supply of Material From ID. Depts., Communist Banditry in Malaya; D.O. (50) 94, Cabinet Defence Committee, “Political and Economic Background To The Situation in Malaya”, Memorandum by The Secretary of State for The Colonies, 15th November 1950, hlm. 2-3, dalam PREM8/1406/Part II, Situation in Malaya.
- ²⁰ *The Straits Times*, 11 January 1949, hlm. 7; *Indian Daily Mail*, 21 September 1949, hlm. 2. Lihat juga The Disturbances In Malaya, hlm. 20, dalam C.O. 717/210/52849/3, Law and Order, 1948; Fail Jabatan Penerangan (Perhubungan Raya) Persekutuan Tanah Melayu, P.R. 440/1949, Press Publicity, Communities Liaison Committee; D.O. (50) 94, Cabinet Defence Committee, “Political and Economic Background To The Situation in Malaya”, Memorandum by The Secretary of State for The Colonies, 15th November 1950, hlm. 2-3, dalam PREM8/1406/Part II, Situation in Malaya. Ahli-ahli CLC ada dinyatakan dalam Khong Kim Hoong, *Merdeka! British Rule and The Struggle For Independence in Malaya, 1945-1957*, Petaling Jaya: Strategic Information Research Development, 2003, hlm. 233-234.
- ²¹ *British Malaya*, Vol. 24, No. 6, October 1949, hlm. 318-319. Lihat juga *The Malay Mail*, 1 November 1949, hlm. 5; *The Malaya Tribune (Kuala Lumpur)*, 14 October 1949, hlm. 1. Rujuk juga Khong Kim Hoong, *Merdeka! British Rule and The Struggle For Independence in Malaya, 1945-1957*, hlm. 157; Heng Pek Koon, *Chinese Politics in Malaysia: A History of The Malaysian Chinese Association*, Singapore: Oxford University Press, 1988, hlm. 156; Federation of Malaya Political Report No.11 For September 1949, hlm. 1, dalam C.O. 825/74/4/55404/3, Monthly Political Reports From Federation of Malaya.
- ²² Maklumat lanjut, lihat juga Oong Hak Ching, *Chinese Politics in Malaya 1942-55: The Dynamics of British Policy*, hlm. 155. Rujuk juga Ramlah Adam, *Kemelut Politik Semenanjung Tanah Melayu*, Kuala Lumpur: Penerbit Universiti Malaya, 1998, hlm. 124-125.
- ²³ Chronology of Important Events During The Emergency In Malaya For The Period January to June 1950, dalam Fail Setiausaha Kerajaan Negeri Selangor, Sel. Sec. 2114/1949, Chronology of Important Events During The Emergency, hlm. 4. Lihat juga Letter to a Friend in Kuala Lumpur, 19th January 1950, dalam Dato' Sir Cheng Lock Tan, *A Collection of Correspondence*, Singapore: The Singapore Tiger Standard Press, 1950, hlm. 14; Federation of Malaya Political Report No.4 For February 1949, hlm. 3, dalam C.O. 825/74/4/55404/3, Monthly Political Reports From Federation of Malaya.
- ²⁴ Papers on The Emergency In Malaya, hlm. 25, dalam C.O. 1022/22/SEA10/14/08, Reports To Ministers on The Situation in Malaya; Annual Report To Parliament, 1954/55, dalam C.O. 1030/215/FED93/52/02, South-East Asia Department's Contribution To Secretary of State's Annual Report (Federation of Malaya & Singapore), hlm. 116; Malayan Rural and Industrial Development Authority,

- dalam C.O. 825/90/3/55442, Briefs For Debates, hlm. 9; Federation of Malaya Political Report No.7 For July 1950, hlm. 2, dalam C.O. 825/81/1/55404/3, Political Intelligence Reports Federation of Malaya. Maklumat tentang RIDA, rujuk juga Ramlah Adam, *Kemelut Politik Semenanjung Tanah Melayu*, hlm. 124; Cheah Boon Kheng, "Some Aspects of The Malayan Emergency: 1948-1960", dalam Khoo Kay Kim (ed.), *The History of South-East, South and East Asia: Essays and Documents*, Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1977, hlm. 118-119.
- ²⁵ Mohd. Ashraf Ibrahim, *Gagasan Bangsa Malayan yang Bersatu 1945-57*, hlm. 132-133.
- ²⁶ The Emergency In Malaya, hlm. 4, dalam C.O. 875/72/1/96875/49/1, Supply of Material From ID. Depts., Communist Banditry in Malaya; Federation of Malaya Political Report No.11 For September 1949, hlm. 1, dalam C.O. 825/74/4/55404/3, Monthly Political Reports From Federation of Malaya. Lihat juga Ramlah Adam, *Kemelut Politik Semenanjung Tanah Melayu*, hlm. 258.
- ²⁷ Federation of Malaya Political Report No. 4 For February 1949, hlm. 3, dalam C.O. 825/74/3/55404/3, Monthly Political Reports From Federation of Malaya. Lihat juga Heng Pek Koon, *Chinese Politics in Malaysia: A History of The Malaysian Chinese Association*, hlm. 156.
- ²⁸ Penubuhan UMNO, lihat Gordon P. Means, *Malaysian Politics*, hlm. 99-102; Ramlah Adam, *Dato' Onn Ja'afar: Pengasas Kemerdekaan*, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka, 1994, hlm. 92-104; Oong Hak Ching, *Chinese Politics In Malaya 1942-55: The Dynamics of British Policy*, hlm. 99-100.
- ²⁹ Federation of Malaya Political Report No.12 For December 1950, hlm. 2, dalam C.O. 825/82/1/55404/3, Political Intelligence Reports, Federation of Malaya.
- ³⁰ Malaya Monthly Political Intelligence Report August-September 1951, hlm. 2-3, dalam C.O. 537/7343/55404/5, Monthly Political Intelligence Reports; Malaya Monthly Political Intelligence Report October-November 1951, hlm. 4, dalam C.O. 537/7343/55404/5, Monthly Political Intelligence Reports. Lihat juga Mohd. Ashraf Ibrahim, *Gagasan Bangsa Malayan yang Bersatu 1945-57*, hlm. 141.
- ³¹ Ramlah Adam, *Dato' Onn Ja'afar: Pengasas Kemerdekaan*, hlm. 279.
- ³² Mohd. Isa Othman, *Sejarah Malaysia (1800-1963)*, Kuala Lumpur: Utusan Publications & Distributors Sdn. Bhd., 2002, hlm. 335-336; Ramlah Adam, *Kemelut Politik Semenanjung Tanah Melayu*, hlm. 128.
- ³³ Federation of Malaya Monthly Political Report August 1954, hlm. 4, dalam C.O. 1030/244/FED111/112/01, Federation of Malaya Monthly Political Intelligence Reports.
- ³⁴ Malaya Monthly Emergency and Political Report 15th March to 15th April 1954, hlm. 5, dalam F.O. 371/111854/D1018/2, Monthly Emergency and Political Report 15 March to 15 April 1954; Mohd. Isa Othman, *Sejarah Malaysia (1800-1963)*, Kuala Lumpur: Utusan Publications & Distributors Sdn. Bhd., 2002, hlm. 336-337; Ramlah Adam, *Dato' Onn Ja'afar: Pengasas Kemerdekaan*, hlm. 310-311.
- ³⁵ Tjoa Hock Guan, "The Social and Political Ideas of Tun Datuk Sir Tan Cheng Lock", dalam Kernal Singh Sandhu and Paul Wheatley (eds.), *Melaka: The Transformation of A Malay Capital c. 1400-1980*, Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1983, hlm. 322.
- ³⁶ Colonial Office Malaya, 18th-24th November 1949, dalam C.O. 717/178/52849/62, Law and Order, Weekly Situation Reports Prepared In Eastern Department (Colonial Office), hlm. 37; Federation of Malaya Political Report No. 4 For February 1949, hlm. 2, dalam C.O. 825/74/3/55404/3, Monthly Political Reports From Federation of Malaya; HQ Malaya District Weekly Intelligence Review

- No.30 For Week Ending 26 May 1949, hlm. 7, dalam W.O. 208/4104/HQ Malaya District Weekly Intelligence Review.
- ³⁷ Communist Banditry In Malaya – The Emergency June 1948-December 1949, hlm. 34, dalam C.O. 875/72/1/96875/49/1, Supply of Material From ID. Depts., Communist Banditry in Malaya; Federation of Malaya political Report No.8 For June 1949, hlm. 5, dalam C.O. 825/74/4/55404/3, Monthly Political Reports From Federation of Malaya; Federation of Malaya Political Report No.4 For February 1949, hlm. 2, dalam C.O. 825/74/4/55404/3, Monthly Political Reports From Federation of Malaya.
- ³⁸ Lihat memorandum untuk pertimbangan rombongan ke persidangan di *King House* pada 21 April 1952, dalam SP. 13/A/41, Chinese Police Recruits; Recruiting of Chinese Into The Police Force, Memorandum For The Consideration of The Delegates To The Conference at King's House on Monday 21st April 1952, dalam M 135/1976, Tun Tan Cheng Lock Papers (Letters, Memos & Speeches etc.), 1923-1959.
- ³⁹ Woo Ka Lim, General Secretary MCA Perak Branch, to The Liaison Officer (Recruiting), MCA Headquarters, Kuala Lumpur, Yap Yin Chung, 27 May 1953, dalam Fail Jabatan Penerangan Persekutuan Tanah Melayu, INF. 816/53, Correspondence With MCA-Police Recruiting.
- ⁴⁰ Anthony Short, *In Pursuit of Mountain Rats: The Communist Insurrection in Malaya*, Singapore: Cultured Lotus, 2000, hlm. 413.
- ⁴¹ "United Against Banditry", dalam Fail Setiausaha Kerajaan Negeri Pulau Pinang. RCP/PUB/18/50(1), Emergency Regulations-Publicity Material. 1950.
- ⁴² Pilihanraya itu diadakan pada 1 Disember 1951. Parti yang bertanding termasuklah Parti Radikal, Parti Buruh dan UMNO. Parti Radikal berjaya memperolehi enam daripada sembilan kerusi yang dipertandingkan. Gordon P. Means, *Malaysian Politics*, hlm. 132; Heng Pek Koon, *Chinese Politics in Malaysia*, hlm. 161; Khoo Kay Kim, et al., *Kenegaraan 25 Tahun: Satu Perspektif Sejarah*, Kuala Lumpur: Persatuan Muzium Malaysia, 1982, hlm. 18-19.
- ⁴³ *The Straits Times*, 9 January 1952, hlm. 5; *Indian Daily Mail*, 10 January 1952, hlm. 2; *Malayan Mirror*, Vol. 5, No. 2, 28 February 1957, hlm. 2.
- ⁴⁴ "Pilihanraya Pertama Majlis Perbandaran Kuala Lumpur", dalam *Hari Ini Dalam Sejarah*, Jilid 1, Kuala Lumpur: Arkib Negara Malaysia, 1980, hlm. 135.
- ⁴⁵ *Struggle News*, No. 57, 15th December 1955, hlm. 2, dalam Jabatan Penerangan Terengganu, D. INF. TR. No. 40/1954, *The Struggle News*; "Pilihanraya Persekutuan Yang Pertama", dalam *Hari Ini Dalam Sejarah*, Jilid III, Kuala Lumpur: Arkib Negara Malaysia, 1983, hlm. 93; T.E. Smith, *Report on The First Election of Members To The Legislative Council of The Federation of Malaya*, 1955, Kuala Lumpur: Government Press, 1955, hlm. 30; The Question of Offering An Amnesty To The Communist Terrorists In Malaya, hlm. 3, dalam C.O. 1030/24/FED12/360/05, Amnesty Offer to Communists in Malaya By Malayan Government; Federation of Malaya Monthly Political Report For July, 1955, hlm. 1-2, dalam C.O. 1030/245/FED111/112/01, Federation of Malaya Monthly Political Intelligence Report.
- ⁴⁶ *Chung Shing Jit Pao*, 29 July 1955, hlm. 7; 30 July 1955, hlm. 7; James P. Ongkili, "Darurat dan British, 1948-1960: Suatu Penilaian", dalam Khoo Kay Kim dan Adnan Haji Nawang (penyunting), *Darurat 1948-1960*, Kuala Lumpur: Muzium Angkatan Tentera, 1984, hlm. 12-13.

- ⁴⁷ Daripada 74 kerusi yang dimenangi oleh Perikatan, 52 diperolehi oleh UMNO, 19 dimenangi oleh MCA dan 3 kerusi dimenangi oleh MIC. Kerusi lain dimenangi oleh PAS (13), Barisan Sosialis (8), Parti Progresif Rakyat (4), Parti Negara (1), Parti Tanah Melayu (1) dan calon bebas memperolehi 3 kerusi. Cynthia H. Enloe, *Multi-Ethnic Politics: The Case of Malaysia*, Berkeley: University of California, 1970, hlm. 112; K.J. Ratnam, *Communalism and The Political Process In Malaya*, Kuala Lumpur: University of Malaya Press, 1965, hlm. 202-203; R.S. Milne dan Diane K. Mauzy, *Politik dan Kerajaan di Malaysia*, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka, 1992, hlm. 180.